

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
EUROPOS REIKALŲ KOMITETO
2018 M. PAVASARIO SESIJOS IR 2018 M. TARPSESIJINIO LAIKOTARPIO (IKI
RUDENS SESIJOS) DARBO ATASKAITA
(2018 M. KOVO 11 D. – 2018 M. RUGSĖJO 9 D.)**

BENDROJI INFORMACIJA

Teisės aktų projektų svarstymas	
Seimo pavedimai dėl teisės aktų projektų, bendras sk.	5
iš jų: kaip pagrindiniam komitetui	2
kaip papildomam komitetui	
Kitų komitetų prašymu ar komiteto iniciatyva pateiktos išvados	3
Posėdžiai ir klausymai	
Komiteto posėdžiai	52 (iš jų 2 – klausymai)
iš jų: išvažiuojamųjų	0
Parlamentinė kontrolė	
Svarstytų parlamentinės kontrolės klausimų bendras sk.	411
<i>Tarybos</i>	44 (1 – neįvyko)
<i>Pozicijos</i>	185 (Iš jų 6 – pateiktos; 4 – rengiamos)
<i>Ataskaitos</i>	180
<i>Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimo stebėseną</i>	2
<i>Kiti parlamentinės kontrolės klausimai</i>	14
Komiteto priimtoms nuomonėms	1
Komiteto priimti sprendimai	5
Seimo valdybos sprendimu (komiteto iniciatyva) ir komiteto sprendimu sudarytos darbo grupės	0
Komiteto organizuoti renginiai	
Komiteto organizuotos konferencijos, seminarai, diskusijos	4
<i>Organizuotos konferencijos/minėjimai</i>	0
<i>Video konferencijos</i>	3
<i>Seminarai</i>	0
<i>Diskusijos</i>	1
Tarptautiniai ryšiai	
Komiteto priimtų užsienio delegacijų sk.	5
iš jų: susitikimai, organizuoti komiteto iniciatyva	
Surenkota komiteto delegacijų išvykų į užsienį	41
Pareiškimų, raštų nagrinėjimas ir rengimas	
Gauta pareiškimų, raštų ir kitų dokumentų	252
Parengta atsakymų ir raštų	339

I. EUROPOS REIKALŲ KOMITETO STRUKTŪRA

2012 m. lapkričio 20 d. Lietuvos Respublikos Seimas nutarimu Nr. XII-11 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių skaičiaus“ (Žin., 2012, Nr. 135-6889; 2013, Nr. 9-345) nustatė, kad Seimo Europos reikalų komitetą (toliau – Komitetą) sudaro 25 nariai.

2018 m. balandžio 12 d. Lietuvos Respublikos Seimas nutarimu Nr. XIII-19 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo (TAR, 2016-11-22, Nr. 2016-27233) patvirtino Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojus. Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojų kvotos paskirstytos taip: po 1 atstovą nuo Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos – Mindaugas Puidokas, Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos – Andrius Kubilius, LSDP frakcijos – Rasa Budbergytė, Lietuvos Respublikos Liberalų sąjūdžio frakcijos – Aušrinė Armonaitė, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos – Jaroslavas Narkevičius ir Mišrios Seimo narių grupės – Aušra Maldeikienė.

Komiteto sudėtis ataskaitiniu laikotarpiu keitėsi. Prasidedant Seimo pavasario (III) sesijai Komitetui priklausė Aušrinė Armonaitė, Audronius Ažubalis, Linas Balsys, Juozas Bernatonis, Rasa Budbergytė, Viktorija Čmilytė-Nielsen, Arūnas Gelūnas, Stasys Jakeliūnas, Gediminas Kirkilas, Dainius Kreivys, Andrius Kubilius, Aušra Maldeikienė, Bronius Markauskas, Kęstutis Masiulis, Rita Miliūtė, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Jaroslavas Narkevičius, Virgilijus Poderys, Mindaugas Puidokas, Ingrida Šimonytė, Egidijus Vareikis, Juozas Varžgalys, Virginija Vingrienė, Emanuelis Zingeris. 2018 m. balandžio 12 d. Komitetą paliko Rimas Andrikis, vietoje jo Komiteto nariu tapo Jonas Jarutis.

Ataskaitiniu laikotarpiu Komiteto pirmininkas G. Kirkilas būdamas Seimo Pirmininko pavaduotoju įėjo į Seimo valdybos sudėtį; Europos reikalų komiteto narė I. Šimonytė vadovavo Audito komitetui; Europos reikalų komiteto narys J. Bernatonis – Užsienio reikalų komitetui; Stasys Jakeliūnas – Biudžeto ir finansų komitetui. D. Kreivys yra Ekonomikos komiteto pirmininko pavaduotojas; E. Vareikis – Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas. B. Markauskas yra Migracijos komisijos pirmininkas; V. Poderys – Energetikos komisijos pirmininkas; R. Morkūnaitė-Mikulėnienė – Laisvės premijų komisijos pirmininkė, Laisvės kovų komisijos ir Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos pirmininko pavaduotoja; V. Poderys – Energetikos komisijos pirmininkas, J. Jarutis – Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos pirmininko pavaduotojas; K. Masiulis – Migracijos komisijos pirmininko pavaduotojas;

Komitete atstovaujami beveik visi Seimo komitetai – nėra Kaimo reikalų, Socialinių reikalų ir darbo komiteto, Sveikatos reikalų komiteto bei Teisės ir teisingumo komiteto atstovų.

II. EUROPOS SĄJUNGOS TARYBOS ATITINKAMŲ SRIČIŲ KLAUSIMŲ PARLAMENTINĖ KONTROLĖ

1. Europos Sąjungos Aplinkos tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas Europos Sąjungos (toliau – ES) Aplinkos tarybos posėdis. 2018 m. birželio mėn. vykusiame Tarybos posėdyje buvo patvirtintos Tarybos išvados *dėl žiedinės ekonomikos veiksmų plano įgyvendinimo*. Tarybos išvados parengtos atsižvelgiant į ES žiedinės ekonomikos veiksmų planą ir Europos Komisijos (toliau – EK) 2018 m. pradžioje paskelbtą žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinį, kurį sudaro komunikatai dėl plastikų strategijos, žiedinės ekonomikos stebėsenos ir cheminių medžiagų, gaminių ir atliekų teisės aktų sąsajų. Komitetas pritarė Lietuvos pozicijai kuriose atspindėti Lietuvai aktualūs aspektai – antrinio perdurbimo rinkos svarba, standartizuotų reikalavimų pakuotėms nustatymas, užstato sistemų

taikymas, stebėsenos sistemos sukūrimas ir kt. ES Aplinkos taryboje vyko politinės diskusijos *dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento, nustatančio naujų lengvųjų automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normas, mažinant išmetamą CO₂ kiekį ir iš dalies keičiantis reglamentą Nr. 715/2007*. Pasiūlymu nustatomi ES naujų lengvųjų ir lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio mažinimo tikslai, kuriuos šių transporto priemonių gamintojai turės įgyvendinti nuo 2020, 2025 ir 2030 m. Planuojama, kad nuo 2020 m. naujai registruotų transporto priemonių parko vidutinis išmetamas CO₂ kiekis turėtų neviršyti 95 g CO₂/km naujoms lengvosios keleivinės transporto priemonės ir 147 g CO₂/km naujoms komercinės paskirties transporto priemonės per kalendorinius metus. Komitetas pritarė Lietuvos pozicijai kur teigiamai vertinamas reglamento projektas, kuriuo nustatomos griežtesnės išmetamo CO₂ normos naujiems lengviesiems automobiliams ir komercinėms transporto priemonėms. Siekiant mažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį transporto sektoriuje ES ir valstybių narių lygiu, būtina nustatyti maksimaliai ambicingus CO₂ sumažinimo tikslus gamintojams 2025 m. ir 2030 m. bei ilgalaikius tikslus 2040 m. Taip pat ES Aplinkos taryboje vyko politinės diskusijos *dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės*. Pasiūlyme peržiūrėti direktyvos reikalavimai, susiję su vandens kokybės standartais, įtvirtinamas rizika grindžiamas požiūris į vandens monitoringą, harmonizuojami informacijos teikimo vartotojams reikalavimai ir besiliečiančių su geriamuoju vandeniu produktų standartai, nustatoma pareiga pagerinti prieigą prie vandens.

2. Bendrųjų reikalų ir Europos Vadovų Tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko 5 ES Bendrųjų reikalų tarybos (BRT) posėdžiai, iš kurių vienas buvo skirtas sanglaudos klausimams, 4 specialiosios tarybos dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES (BRT (50 str.)) posėdžiai, 2 Europos Vadovų Tarybos (EVT) ir 2 EVT (50 str.) posėdžiai.

2018 m. kovo 18 d. posėdyje pristatant Lietuvos Respublikos pozicijas į 2018 m. kovo 20 d. BRT ir BRT (50 str.) posėdžius, Komiteto nariai daugiausiai dėmesio skyrė 2018 m. kovo 22–23 d. EVT susitikimo pasirengimui, kėlė klausimą dėl Vakarų Balkanų ir ES indėlio šiam regionui, domėjosi Ukrainos klausimu. Komiteto nariai Lietuvos Respublikos pozicijoms pritarė. Ministro ataskaita po 2018 m. kovo 20 d. BRT ir BRT (50 str.) posėdžių Komiteto nariams pristatyta 2018 m. kovo 21 d. posėdyje.

Rengiantis 2018 m. kovo 22–23 d. EVT ir EVT (50 str.) susitikimams, Komiteto nariai daugiausiai dėmesio skyrė EVT išvadų projekto elementams aptarti, diskutavo teisės viršenybės Lenkijoje klausimu ir Lietuvos Respublikos pozicijos šiuo klausimu formavimu. Ministro ataskaita po 2018 m. kovo 22–23 d. EVT ir EVT (50 str.) posėdžių Komiteto nariams pristatyta 2018 m. kovo 28 d. posėdyje.

Balandžio 11 d. Europos reikalų komitetui buvo pristatytos Lietuvos Respublikos pozicijos prieš vykstant į ES Bendrųjų reikalų tarybos posėdį, kuriame svarstyti Sanglaudos politikos klausimai. Tarybos posėdyje vyko diskusija ir apsikeitimas nuomonėmis dėl ES sanglaudos politikos po 2020 m. strateginio turinio ir prioritetų. Ministrai aptarė ES sanglaudos politikos ateities klausimus prieš EK pateikiant pasiūlymus dėl būsimos Daugiametės finansinės programos ir naujų Sanglaudos politikos po 2020 m. teisės aktų. Pagrindiniai diskusiniai klausimai, suformuluoti ministrų diskusijai pateiktame dokumente Sanglaudos politikos po 2020 m. strateginis turinys ir prioritetai, buvo:

- kaip suderinti tradicinius Sanglaudos politikos tikslus su šiuo metu išylančių įvairių reformų poreikiais
- ar Sanglaudos politika turėtų būti įgyvendinama visose valstybėse narėse, ar tik mažiau išsivysčiusiuose regionuose
- ar BVP vienam gyventojui, lyginant su ES vidurkiu, turėtų išlikti pagrindiniu lėšų skirstymo tarp ES regionų kriterijumi

- kiek ambicingas turi būti Sanglaudos politikos biudžetas
- ar yra poreikis pakeisti bendrojo finansavimo lygį ir regionų kategorijas
- kaip paspartinti Sanglaudos politikos įgyvendinimą ir padaryti jį efektyvesniu.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms prieš vykstant į Tarybos posėdį ir išklausė ministro ataskaitą po šio Tarybos posėdžio.

Mandatuojant Lietuvos Respublikos pozicijas į 2018 m. balandžio 17 d. BRT, daugiausiai dėmesio skirta rinkimų į Europos Parlamentą reformai, teisės viršenybės Lenkijoje ir ES plėtros klausimams. Komiteto nariai Lietuvos Respublikos pozicijoms pritarė. Su ministro ataskaita po 2018 m. balandžio 17 d. BRT posėdžio Komiteto nariai susipažino raštu.

2018 m. gegužės 9 d. posėdyje pristatant Lietuvos Respublikos pozicijas į 2018 m. gegužės 14 d. BRT ir BRT (50 str.) posėdžius, Komiteto nariai daugiausiai dėmesio skyrė 2018 m. birželio 28-29 d. EVT susitikimo pasirengimui, Daugiametės finansinės programos (DFP) po 2020 m. aptarimui, teisės viršenybės Lenkijoje klausimui, plačiau diskutavo dėl Komisijos ir Lietuvos Respublikos pozicijos šiuo klausimu, ES ir JK ateities santykių elementams. Komiteto nariai Lietuvos Respublikos pozicijoms pritarė. Ministro ataskaita po 2018 m. gegužės 14 d. BRT ir BRT (50 str.) posėdžių Komiteto nariams pristatyta 2018 m. balandžio 18 d. posėdyje.

2018 m. birželio 20 d. posėdyje pristatant Lietuvos Respublikos pozicijas į 2018 m. birželio 26 d. BRT ir BRT (50 str.) posėdžius, dėmesys skirtas pasirengimui 2018 m. birželio 28–29 d. EVT susitikimui, Europos semestriui, teisės viršenybės Lenkijoje, ES plėtros, Euro zonos biudžetui, pažangai derybose dėl JK išstojimo iš ES. Komiteto nariai domėjosi migracijos klausimu, diskutavo apie politinę situaciją Vokietijoje, kėlė klausimą dėl Lietuvos pozicijos ateinančios finansinės perspektyvos klausimu bei Lietuvos prioritetų, domėjosi Vokietijos ir Prancūzijos susitarimu dėl atskiro Euro zonos biudžeto, diskusijomis dėl ES ateities scenarijų. Komiteto nariai Lietuvos Respublikos pozicijoms pritarė.

Rengiantis 2018 m. birželio 28-29 d. EVT ir EVT (50 str.) susitikimams, Komiteto nariai daugiausiai dėmesio skyrė EVT išvadų projekto ir EVT (50 str.) išvadų projekto elementams, planuojamam Euro zonos šalių viršūnių susitikimui. Komiteto nariai Lietuvos Respublikos pozicijoms pritarė. Ministro ataskaita po 2018 m. birželio 28-29 d. EVT ir EVT (50 str.) posėdžių Komiteto nariams pristatyta 2018 m. liepos 4 d. posėdyje.

2018 m. liepos 4 d. posėdyje pristatant Lietuvos Respublikos pozicijas į 2018 m. liepos 20 BRT (50 str.) posėdį, Komiteto nariai informuoti apie būsimą ES vertinimą ir atsaką į JK Baltąją knygą, kuri buvo paskelbta 2018 m. liepos 12 d. bei preliminarią Lietuvos Respublikos poziciją šiuo klausimu. Komiteto nariai Lietuvos Respublikos pozicijoms pritarė. Su ministro ataskaita po 2018 m. liepos 20 d. BRT posėdžio Komiteto nariai susipažino raštu.

3. Europos Sąjungos Ekonomikos ir finansų tarybos klausimai

Atskaitiniu laikotarpiu įvyko du ES Ekonomikos ir finansų tarybos posėdžiai. Taryboje nagrinėti klausimai: ekonominės politikos koordinavimo gilinimas ir stiprinimas, konkurencingumo didinimas, sanglaudos politika, ES finansų stabilumas, būsimoji daugiametė finansinė programa, mokesčių efektyvumo ir sąžiningumo didinimas, Ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimas, kuriame išskirtini Bankų sąjungos užbaigimo ir Kapitalo rinkų sąjungos kūrimo klausimai, Europos indėlių draudimo sistemos (EDIS) sukūrimas.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais, išklausė ataskaitas po Tarybos posėdžių. Suteikdamas mandatą atstovauti Tarybos posėdžiuose ir pristatyti Lietuvos Respublikos pozicijas juose, Komitetas taip pat reguliariai išklausė informaciją apie klausimus, svarstomus euro grupės susitikimuose, vykstančiuose prieš Ecofin Tarybos posėdžius.

4. Europos Sąjungos Konkurencingumo (vidaus rinka, pramonė, moksliniai tyrimai ir kosmosas) tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas ES Konkurencingumo tarybos posėdis, kuriame nagrinėti vidaus rinkos ir pramonės, kosmoso politikos ir mokslinių tyrimų sričių klausimai. Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl *Prekes reglamentuojančių dokumentų rinkinio (Reglamento dėl abipusio pripažinimo bei Reglamento dėl skaidrių ir sąžiningų verslo ir interneto platformų santykių), dėl Europos kosmoso politikos ateities, dėl pasiūlymo dėl Reglamento dėl Europos našiosios kompiuterijos bendrosios įmonės steigimo pažangos ataskaitos ir dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų kitos Daugiametės finansinės programos kontekste*. Komitetas su atsakingų ministrų ataskaita po šio Tarybos posėdžio susipažino raštu.

5. Europos Sąjungos Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas ES Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdis, kuriame svarstyti šie klausimai: *švietimas*: rekomendacijų dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą kompetencijų peržiūra, Tarybos rekomendacija dėl bendrų vertybių, įtraukaus švietimo ir europinio mokymo aspekto propagavimo, Tarybos išvados dėl Europos švietimo erdvės; *sportas*: Tarybos išvados dėl ES bendrų vertybių propagavimo per sportą; *jaunimas*: politiniai debatai tema „ES jaunimo politikos ateities prioritetai“; *kultūra/audiovizualiniai klausimai*: kultūros indėlio į ES po 2020 m. ilgalaikė vizija.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl šių klausimų, išklaušė atsakingų ministrų ataskaitą po šio Tarybos posėdžio .

6. Europos Sąjungos Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko vienas ES Transporto, telekomunikacijų ir energetikos tarybos posėdis. 2018 m. birželio 7 d. vykusioje TTE taryboje (*transporto klausimais*), toliau vyko svarstymai, dėl *Mobilumo paketo I*: a) pasiūlymas dėl reglamento dėl galimybės verstis profesine veikla; b) pasiūlymas dėl reglamento dėl patekimo į krovinių vežimo rinką; c) pasiūlymas dėl poilsio laiko ir tachografų taisyklių; d) pasiūlymas dėl direktyvos dėl socialinių taisyklių vykdymo ir vairuotojų komandiravimo *lex specialis*. e) pasiūlymas dėl direktyvos dėl Elektroninių kelių rinkliavų ir keitimosi informacijos; f) pasiūlymas dėl direktyvos dėl Išnuomotų transporto priemonių naudojimo. Taryboje bendrojo požiūrio pasiekti nepavyko, nors Lietuva ir palaikė pirmininkaujančios valstybės ES Tarybai parengtą kompromisinį tekstą. Komitetas pritarė Lietuvos pozicijai, kurioje akcentuojama subalansuota rinkla, t. y. jeigu būtų taikomos komandiravimo nuostatos tarptautiniam transportui, tai siekiant išlaikyti sektoriaus konkurencingumą, reikia panaikinti arba bent reikšmingai sumažinti apribojimus vežėjams patekti į kitų šalių rinką.

Taip pat Taryboje buvo pristatyta pažangos ataskaita dėl *Mobilumo paketo II*: a) pasiūlymas dėl direktyvos dėl kombinuotojo transporto; b) pasiūlymas dėl direktyva dėl švirių ir energiją taupančių transporto priemonių. Taryboje, prie kitų klausimų vyko diskusijos, EK pristatė informaciją ir dėl ES vasaros laiko tvarkos. Atkreiptas dėmesys į EP priėmė rezoliuciją, kuria kviečia EK atlikti klausimo peržiūrą ir imtis veiksmų. Lietuva palaiko harmonizuoto laiko persukimo atsisakymą. Moksliniai tyrimai rodo, kad toks persukimas neigiamai veikia transporto, sveikatos ir prekybos sektorius. Lietuvoje apklausos rodo, kad apie 80 % mūsų šalies gyventojų netenkina laiko persukimai.

2018 m. birželio 8 d. vykusioje TTE taryboje (*telekomunikacijų klausimais*), vyko politiniai debatai dėl *E. privatumo reglamento*. Šiuo reglamentu užtikrinamas laisvas elektroninių ryšių duomenų ir elektroninių ryšių paslaugų judėjimas Sąjungoje, kuris negali būti nei ribojamas, nei draudžiamas dėl priešasčių, susijusių su fizinių ir juridinių asmenų teise į privatų gyvenimą ir komunikacijos slaptumą ir su fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis. Taip pat šioje Taryboje buvo pasiektas bendrasis požiūris *dėl Kibernetinio saugumo akto reglamento*. Pasiūlymas dėl naujo ES tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (ENISA) mandato – tai viso Kibernetinio vaidmenį esamose veiklos srityse (pagalba rengiant ir įgyvendinant politiką, plėtojant pajėgumus, pratybas) bei papildomai numatyti svarbų vaidmenį informacijos ir komunikacijos technologijų

(ICT) produktų sertifikavimo bei krizių valdymo srityse, taip pat užsimenama apie labiau struktūruoto dialogo su Kompiuterinių incidentų tyrimo tarnyba (CERT) svarbą ir galimybę prisidėti likviduojant kibernetinių incidentų padarinius. Komitetas pritarė Lietuvos pozicijai, kurioje pabrėžiama, kad kibersaugos aktas - ENISA reglamentas - yra svarbi kibernetikos saugumo paketo dalis. Juo siekiama užtikrinti saugią kibernetinę erdvę ES bei sukurti ICT produktų ir paslaugų sertifikavimo sistemą.

2018 m. birželio 11 d. vykusioje TTE taryboje (*energetikos klausimais*), pasiektas bendrasis požiūris dėl *reglamento dėl Energetikos reguliuotojų bendradarbiavimo agentūros (ACER)*. Atnaujiname reglamente siūloma Agentūrai (ACER) suteikti daugiau funkcijų prižiūrint didmenines rinkas bei sprendžiant tarpvalstybinius klausimus. Ypač siūloma suteikti Agentūrai daugiau atsakomybės vystant ir įgyvendinant elektros tinklų kodeksus ir gaires, koordinuojant tam tikras funkcijas, susijusias su regioniniais saugumo koordinаторiais, taip pat tvirtinant metodus ir siūlymus, susijusius su generacijos adekvatumu ir pasirengimu galimoms rizikoms. Taip pat vyko diskusijos dėl naujausių pokyčių susijusių su išorės santykiais energetikos srityje (*Dujų direktyva*). Komitetas pritarė Lietuvos pozicijai, kad Dujų direktyvos persvarstymas yra svarbus žingsnis siekiant geresnio Sąjungos vidaus dujų rinkos veikimo ir teisinio tikrumo, ir būtinas pirmininkaujančių ES Tarybai valstybių narių siekis perkelti klausimą į politinį lygmenį ir kuo greičiau pradėti derybas su EP.

7. Europos Sąjungos Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu (t.y. nuo 2018-03-11 iki 2018-09-09) vyko 1 ES Teisingumo ir vidaus reikalų (toliau – TVR) tarybos formalus posėdis ir 1 neformalus posėdis.

Lietuvos Respublikos pozicijas vykstant į 2018 m. birželio 4-5 d. TVR tarybos posėdį Komitetas svarstė 2018 m. gegužės 30 d. posėdyje. TVR posėdis buvo skirtas teisingumo ir vidaus reikalams. Vienas svarbiausių Lietuvai klausimų buvo ES prieglobsčio sistemos reformos eiga. Komiteto nariai domėjosi Dublino reformos eiga ir Tarybai pirmininkausiančios Austrijos prioritetais šioje srityje, kėlė klausimą dėl pabėgėlių integracijos sąlygų ir antrinio judėjimo problematikos bei galimų sprendimo būdų. Komiteto nariai, susipažinę su Lietuvos Respublikos pozicijomis prieš Tarybą, joms pritarė. Ministrų ataskaita po 2018 m. birželio 4-5 d. TVR tarybos posėdžio Komiteete išklausyta 2018 m. birželio 8 d. posėdyje.

2018 m. liepos 12-13 d. įvyko TVR tarybos neformalus posėdis. Svarbiausi vidaus reikalų darbotvarkės klausimai: ES išorės sienų apsauga, kova su nelegalia migracija ir krizėms atspari prieglobsčio sistema, policijos bendradarbiavimas, saugumo sąjunga. Ministrų pietų metu aptartas antisemitizmo klausimas. Teisingumo dalyje: tarpvalstybinio įrodymų rinkimo problemos, teismo bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose modernizavimas dėl intensyvėjančio elektroninio ryšio priemonių naudojimo. Pietų metu ministrai apsikeitė nuomonėmis apie tarpusavio pripažinimą baudžiamosiose bylose stiprinant tarpusavio pasitikėjimą. Komiteto nariai su Vidaus reikalų ministerijos ir Teisingumo ministerijos parengtomis ir su suinteresuotomis institucijomis suderintomis Lietuvos Respublikos pozicijomis ir Tarybos posėdžio rezultatais supažindinti raštu.

8. Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu vyko du ES Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdžiai. Tarybos posėdžiuose diskutuota Europos semestro, Jaunimo garantijų iniciatyvos, moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimo, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų, sveikatos technologijų vertinimo, sveikatos ateitis ES klausimais.

Komitetas ypatingą dėmesį skyrė Europos socialinių teisių ramsčio svarstymui. Ataskaitiniu laikotarpiu surengti du parlamentinės kontrolės posėdžiai šia tema.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais ir susipažino su ataskaitomis po Tarybos posėdžių.

9. Europos Sąjungos Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos klausimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko keturi ES Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos. Tarybos posėdžiuose vienas aktualiausių Lietuvai ES darbotvarkės klausimų buvo Bendrosios žemės ūkio politikos (toliau - BŽŪP) ateitis po 2020 m. Todėl Tarybos posėdžiuose vyko tęstinis EK komunikato „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“, kuriuo numatomos pagrindinės Bendrosios žemės ūkio politikos kryptys po 2020 m, svarstymas. 2018 m. kovo 19 d. Tarybos posėdyje buvo priimtos pirmininkaujančios valstybės išvados, dėl šio komunikato, kurios buvo tinkamos gairės EK rengiant teisės aktų pasiūlymus dėl BŽŪP po 2020 m., kurie pateikti 2018 m. birželio 1 d.

2018 m. birželio 1 d. EK paskelbė teisės aktų pasiūlymus dėl BŽŪP po 2020 m.

EK pasiūlymų rinkinys dėl BŽŪP ateities susideda iš 3 reglamentų:

- Reglamentas BŽŪP strateginių planų apima tiesiogines išmokas, kaimo plėtrą ir sektorines programas.

- Reglamentas dėl BŽŪP finansavimo, valdymo ir stebėsenos.

- Bendrosios rinkos organizavimo reglamentas (dabartinio BRO reglamento keitimas);

Pasiūlymais užtikrinama, kad BŽŪP tebebūtų perspektyvi politika, ją vykdant ir toliau būtų remiami ūkininkai ir kaimo bendruomenės, ES žemės ūkis būtų plėtojamas tvariai ir būtų atsižvelgiama į ES aplinkos apsaugos ir klimato politikos siekius. Pasiūlymais valstybėms narėms suteikiama daugiau lankstumo ir atsakomybės pasirinkti, kaip ir kur investuoti BŽŪP lėšas, kad būtų pasiekti ES lygmeniu nustatyti dideli pažangaus, atsparaus, tvaraus ir konkurencingo žemės ūkio sektoriaus tikslai, tuo pat metu užtikrinant teisingą ir tikslingesnį ūkininkų pajamų rėmimą.

2018 m. birželio 15 d. Žemės ūkio ministrui pristatius EK pasiūlymų rinkinį, Komitetas paprašė Žemės ūkio ministerijos patikslinti Lietuvos Respublikos poziciją „Dokumentų dėl BŽŪP reformos po 2020 m. rinkinys“, pagrįstą ekonominiais paskaičiavimais bei Lietuvos žemės ūkio ateities vizija ir plėtros koncepcija.

Komitetas pritarė Lietuvos Respublikos pozicijoms Tarybos posėdžiuose svarstytais klausimais ir susipažino su ataskaitomis po Tarybos posėdžių.

III. KITI PARLAMENTINĖS KONTROLĖS KLAUSIMAI

1. Dėl Europos policijos biuro (Europolio) Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės veiklos

2018 m. kovo 14 d. Komitetas, atsižvelgdamas į Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto sprendimus, svarstė klausimą dėl Europolio Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės (toliau – JPKG) darbo tvarkos taisyklių projekto ir priėmė sprendimą Nr. 100-S-2, kuriuo, sveikindamas siekį sukurti veiksmingą ir efektyvų Europolio parlamentinės kontrolės mechanizmą bei laikydamasis nuostatos, kad Europolis yra vienas pagrindinių ES vidaus saugumo dalyvių ir svarbi nuoseklaus atsako į išorės saugumo iššūkius dalis, todėl yra būtinas subalansuotas požiūris kuriant šios teisėsaugos agentūros, iš esmės pritarė Bulgarijos pasiūlytam kompromisiniam Europolio JPKG darbo tvarkos taisyklių projektui.

2. Dėl Lietuvos pozicijos Europos Sąjungos perspektyvos klausimu

Komiteto 2018 m. gegužės 30 d. posėdyje išklaudyta Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vizija ES ateities klausimu. Viziją pristatė ir į Komiteto narių klausimus atsakė Komiteto pirmininko pavaduotojas Mindaugas Puidokas. Diskusijos metu Komiteto nariai kėlė klausimą dėl Lietuvos geopolitinės padėties, grėsmių identitetui, Lietuvos interesų atstovavimo integracijos procese. Klausimo dėl ES ateities svarstymas bus tęsiamas Seimo V (rudens) sesijoje.

3. *Dėl Europos kovos su internetine dezinformacija*

2018 m. birželio 6 d. Komitetas svarstė klausimą „Dėl Europos kovos su internetine dezinformacija“ ir priėmė sprendimą Nr. 100-S-4 „Dėl kovos su dezinformacija ir kitomis hibridinėmis grėsmėmis“. Komitetas, susipažinęs su EK pasiūlytomis kovos su internetine dezinformacija priemonėmis, joms iš esmės pritarė ir pakvietė Vyriausybę aktyviai jas įgyvendinti bei paragino *inter alia* numatyti nacionalines priemones, kaip efektyviai kovoti su dezinformacija ir kitomis hibridinėmis grėsmėmis, siekiant apsaugoti demokratinio proceso vientisumą ir užtikrinti internete pateikiamos politinės reklamos skaidrumą. Komitetas taip pat nusprendė kreiptis į Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą su pasiūlymu įsitraukti į dezinformacijos keliamų iššūkių svarstymą ir kartu parengti Seimo rezoliucijos dėl kovos su dezinformacija ir kitomis hibridinėmis grėsmėmis projektą.

4. *Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. veiklos ataskaitos*

Komitetas, vadovaujantis Seimo statuto 207 straipsnio 3 dalimi, 2018 m. balandžio 18 d. svarstė Vyriausybės 2017 m. veiklos ataskaitą. Komiteto narys D. Kreivys pasiūlė alternatyvų Komiteto sprendimą dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. veiklos ataskaitos, todėl balsuota alternatyviai. Vyriausybės 2017 m. veiklos ataskaitai pritarta.

5. *Dėl valstybinio audito „Teisėkūros procesas“ rezultatų*

Komiteto 2018 m. birželio 13 d. posėdyje pristatyti valstybinio audito „Teisėkūros procesas“ rezultatai. Komitetas, išklauses ekspertų pateiktą informaciją, pabrėžė poreikį užtikrinti, kad įstatymų projektų, kuriais nacionalinė teisė derinama su ES teise, svarstymui turi būti skiriama pakankamai laiko bei poreikį sudaryti sąlygas pasirinkti labiausiai Lietuvos interesus atitinkančius sprendimus ir priėmė sprendimą, kuriuo pasiūlyta Seimo valdybai sudaryti darbo grupę, kuri parengtų reikalingus Seimo statuto pakeitimus, siekiant užtikrinti sąlygas tinkamai vykdyti Lietuvos įsipareigojimus Europos Sąjungoje bei galimybes pasirinkti labiausiai Lietuvos interesus atitinkančius sprendimus.

6. *Dėl Seimo prioritetų pagal 2017 m. Europos Komisijos darbų programą stebėsenos rezultatų*

Komiteto 2018 m. gegužės 2 d. posėdyje pristatyti Seimo prioritetų pagal 2017 m. EK darbų programą stebėsenos rezultatai. Komitetas, susipažinęs su pateikta informacija ir ją apibendrinęs, priėmė sprendimą apibendrintą informaciją apie Seimo prioritetų pagal 2017 m. EK metinę darbo programą svarstymo eigą pateikti Seimo seniūnų sueigai.

7. *Transporto ir energetikos infrastruktūros projektų parlamentinė kontrolė*

Komitetas nuosekliai vykdydamas prioritetinės reikšmės energetikos ir transporto infrastruktūros projektų parlamentinę kontrolę Seimo IV (pavasario) sesijos metu tęsė svarstymus parlamentinės kontrolės klausimais: *dėl Ignalinos atominės elektrinės uždarymo*, besirengiant susitikimui su Europos Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto delegacija. Komitete aptarta VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo projektų pažanga bei svarba nacionaliniam

Lietuvos ir visos ES saugumui, tolesnis Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo finansavimas, rengiantis sprendimams dėl naujo bendrijos biudžeto po 2020 m.

Komitetas tęsė svarstymus *dėl Baltijos šalių sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projekto eigos*. Sinchronizacijos tikslas – trijų Baltijos valstybių elektros tinklų integracija su kontinentiniais Europos tinklais (KET) darbui sinchroniniu režimu. Komitetas, 2018-04-18 priėmė protokoliniį sprendimą, kuriuo paprašė Energetikos ministerijos š. m. gegužės mėn. pateikti informaciją apie Dinaminės ir Dažnio stabilumo studijos rezultatus ir jų vertinimą. Komitetas, 2018-06-27 posėdyje iš klausė Lietuvos Respublikos energetikos ministro pristatytą informaciją *dėl pasirengimo Baltijos šalių sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais*, prieš 2018-06-28 EVT susitikimą, kuriame Lietuvos Respublikos Prezidentė kartu su Latvijos, Estijos ir Lenkijos premjerais bei EK pirmininku J.-C. Junckeriu pasirašė politinį susitarimą dėl trijų Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais. Aukščiausio lygio politinis susitarimas leis nedelsiant pradėti sinchronizacijos darbus ir galutinai įtvirtinti regiono energetinį savarankiškumą nuo Rusijos valdomo BRELL tinklo. Šiuo politiniu susitarimu EK įpareigojama derėtis su Rusija ir Baltarusija dėl Baltijos valstybių atjungimo nuo BRELL elektros sistemos. Visos penkios sutarties šalys taip pat sutaria, kad sinchronizacija bus vykdoma per Lenkiją. Numatomas aiškus darbų tvarkaraštis ir konkreti jų pabaiga 2025 m. Tai leis pasinaudoti dar šios ES finansinės perspektyvos lėšomis įgyvendinant projektą.

Transporto infrastruktūros politikos klausimuose Komitetas vykdė parlamentinę kontrolę dėl projekto „*Rail Baltica*“, bendradarbiaudamas su projektą vykdančiomis ir įgyvendinančiomis institucijomis. Projekto „*Rail Baltica*“ plėtros įgyvendinimo klausimą svarstė specialiai įkurtos Seimo narių Darbo grupės, kuri vykdo projekto įgyvendinimo parlamentinę kontrolę, posėdžiuose. Darbo grupė tęs svarstymus EK š. m. gegužės-birželio mėn. pateiktų pasiūlymų dėl teisės aktų nuostatas dėl ES dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės (CEF) ir Karinio mobilumo fondo bei ES sanglaudos politikos. Šie EK pasiūlymai apibrėš ES finansinės paramos transporto infrastruktūros projektams apimtį ir skyrimo taisykles 2021-2027 m. laikotarpiu.

8. 2019 m. ES biudžeto projektas

2018 m. liepos 4 d. vykusiam posėdyje Komitetui buvo pristatytas 2019 m. ES biudžeto projektas, kurį EK pateikė š. m. gegužės 23 d. Komisijos pateiktame ES biudžeto projekte siūloma: 165,9 mlrd. EUR išpareigojimų (3,1% daugiau nei 2018 m.) ir 148,7 mlrd. EUR mokėjimų (2,7 % daugiau nei 2018 m.) asignavimų. Klausimą Komitete pristatė Finansų viceministrė pažymėjo, kad, pateikdama biudžeto projektą, EK akcentavo du pagrindinius prioritetus:

- tvarų ekonomikos augimą
- saugumo užtikrinimą ir migracijos bei ES išorės sienų valdymą.

Viceministrė taip pat informavo Komitetą apie artimiausius veiksmus, susijusius su biudžeto priėmimu.

9. ES investicijų panaudojimas Lietuvoje

Tęsdamas ES investicijų panaudojimo efektyvumo parlamentinę kontrolę, ataskaitiniu laikotarpiu komitetas Komitetas nagrinėjo 2014-2020 m. ES fondų investicijų panaudojimo efektyvumą, rengė klausymus ir diskusijas apie 2014-2020 m. ES fondų investicijų Veiksmų programos įgyvendinimo būklę atskirų ministerijų kuruojamose srityse. Komitete vykusių klausymų metu išryškėjo probleminiai klausimai, reikalaujantys didesnio Vyriausybės ir ministerijų dėmesio, ir gilesnės parlamentinės kontrolės. Komiteto priimtuose sprendimuose atsispindėjo požiūris, kad siekiant užtikrinti tvarią Lietuvos regionų plėtrą, jų socialinės ir ekonominės gerovės augimą sumažėjus ES struktūrinei paramai, reikalinga plėtoti finansinius instrumentus, leisiančius šiuo metu gaunamas ES investicijų lėšas sutelkti į daugkartinio panaudojimo fondus. Ypatingai svarbu, kad įgyvendinant Veiksmų programos priemones, greta koncentracijos į prioritėtines ir proveržio sritis nebūtų pamirštos atskirties, skurdo, demografinės problemos. Šiuos klausimus Komitetas toliau nagrinės Seimo rudens sesijos metu.

10. 2021-2027 m. Daugiametė finansinė programa

2018 m. gegužės 9 d. Europos reikalų komiteto posėdyje buvo pristatyti EK pasiūlymai dėl būsimos Daugiametės finansinės programos. EK teigimu, pasiūlytas šiuolaikiškas, paprastas ir lankstus biudžetas, pasižymintis paprastesnėmis, aiškesnėmis taisyklėmis ir struktūra, mažesne administracine našta, aiškiai suformuluotais tikslais, orientacija į rezultatus, aiškia sąsaja su ES prioritetais. Pasiūlyta mažinti Bendros žemės ūkio politikos ir Sanglaudos politikos finansavimą, modernizuojant šias politikos kryptis, kad jos išliktų rezultatyvios ir padėtų įgyvendinti naujus prioritetus net ir su mažesniu finansavimu. Didinamas finansavimas tokioms sritims kaip moksliniai tyrimai ir inovacijos, jaunimas, skaitmeninė ekonomika, sienų valdymas, saugumas ir gynyba.

Komitetas pradėjo šio ypač svarbaus klausimo parlamentinę kontrolę ir nutarė jam skirti ypatingą dėmesį. Š. m. birželio 22 d. Komitetui buvo pateikti Vyriausybės patvirtinti Lietuvos derybiniai prioritetai derantis dėl būsimo ES biudžeto, atskirai pristatyti EK pasiūlymai dėl Sanglaudos ir Bendros žemės ūkio politikos finansavimo. Savo nuomonę dėl Lietuvos derybinių prioritetų Komitetas priėmė liepos 4 d. Komitetas atsižvelgė į Seimo specializuotų komitetų išvadas dėl būsimo ES biudžeto ir akcentavo, kad Lietuva turėtų būti pasirengusi mokėti didesnius įnašus į ES biudžetą tam, kad būtų galima efektyviai įgyvendinti ambicingą ES darbotvarkę. Nuomonėje Komitetas taip pat akcentavo, kad pasiūlymai dėl naujų ES biudžeto instrumentų (pvz., Reformų rėmimo priemonė) kūrimo turėtų būti vertinami tradicinių ES politikų, grįstų ilgalaikiais Sutartyje įtvirtintais prioritetais (Sanglaudos politika, Bendra žemės ūkio politika), kontekste, o šie instrumentai neturėtų būti kuriami tradicinių ES politikų sąskaita ar dubliuoti šių politikų lėšomis finansuojamų veiklų. Komitetas pažymėjo, kad Sanglaudos politikos pokyčiai Lietuvos atžvilgiu turėtų būti vertinami atsižvelgiant į tai, kad šalyje yra du statistiniai NUTS2 lygmens regionai, patenkantys į skirtingas regionų kategorijas, o siekiant išvengti regiono konvergencijos sulėtėjimo, socialinių ir ekonominių skirtumų regione augimo ir „vidutinių pajamų spąstų“ ES finansavimo Lietuvai mažinamas turėtų būti laipsniškas. Komiteto manymu, siekiant užbaigti didelę pridėtinę vertę ES mastu turintį strateginį „Rail Baltica“ projektą, šiam projektui įgyvendinti reikalinga užtikrinti maksimalų ES lygmens finansavimą (iki 85 proc. ES bendrafinansavimo lygio), o siekiant ES paramos konvergencijos BŽŪP srityje reikėtų remtis konkrečiais socio-ekonominiais argumentais apie galimas kliūtis Lietuvos ūkio konkurencinėms galimybėms, taip pat identifikuoti sritis, kuriose dėl nelygių galimybių mažėtų Lietuvos žemės ūkio sektoriaus potencialas kurti aukštesnės pridėtinės vertės produktus. Komitetas laikėsi nuomonės, kad dėl prognozuojamo neigiamo poveikio viešosioms investicijoms ir tvariems valstybės finansams, būtina mažinti pasiūlymuose Sanglaudos politikos ir kaimo plėtros programoms tris ir daugiau kartų padidintą nacionalinį bendrąjį finansavimą. Komitetas taip pat pasisakė dėl Ignalinos atominės elektrinės – Komiteto nuomone, saugus ir efektyvus eksploatavimo nutraukimas yra visos ES bendras interesas ir tikslas, didelę pridėtinę vertę ES kuriantis projektas, technologinis ir finansinis iššūkis Lietuvai, todėl reaktorių išmontavimo efektyviems ir saugiems darbams užtikrinti būtina siekti nepertraukiamo ir pakankamo ES finansavimo po 2020 m. Ši Komiteto nuomonė pateikta Vyriausybei.

11. Europos audito rūmų 2017 m. veiklos ataskaita

2018 m. balandžio 26 d. Seimo Europos reikalų komitetas bendrame posėdyje su Audito komitetu susitiko su Europos Audito Rūmų (EAR) nariu Rimantu Šadžiumi. Susitikimo metu R. Šadžius komitetams pristatė EAR 2017 m. veiklos rezultatus ir aktualiausias pastarųjų metų EAR paskelbtas specialiąsias ataskaitas. R. Šadžius išskyrė specialiąją ataskaitą „*Bendra pertvarkymo valdyba – sudėtinga bankų sąjungos užduotis pradėta vykdyti, bet dar daug reikia nuveikti*“, ataskaitas „*ECB vykdomos bankų krizių valdymo veiklos efektyvumas*“, „*Makroekonominio disbalanso procedūros (MDP) auditas*“ ir „*Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė ES: daug trūkumų ir ribota nauda*“. R. Šadžius taip pat supažindino Komitetą su EAR parengta skubia atvejo

apžvalga apie *ES institucijų darbuotojų etatų skaičiaus sumažinimą 5%* ir EAR apžvalginiais pranešimais apie *indėlį į ES mokslinių tyrimų programą po programos „Horizontas 2020“ užbaigimo, Bendrosios žemės ūkio politikos ateitį ir ES finansų ateitį.*

12. Lietuvos pramonės transformacija

2018 m. gegužės 23 d. Europos reikalų komitetui buvo pristatytas *strateginis Nacionalinės pramonės skaitmeninio iniciatyvos įgyvendinimo veiklos planas* ir *Nacionalinė pramonės transformacijos programa*. Ūkio ministerija pateikė Komitetui informaciją apie EK inicijuotus projektus, skirtus ES pramonės pertvarkai, supažindino Komitetą su minėto strateginio plano bei programos tikslais, strateginėmis užduotimis, įgyvendinimo terminais ir siektiniais rezultatais. Po Komitete vykusios diskusijos apie strateginio plano prioritetines kryptis, nuspręsta tęsti šio klausimo nagrinėjimą Seimo rudens sesijos metu.

13. Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimas

Ataskaitiniu laikotarpiu Komitete, Europos socialinių teisių ramsčio (toliau – ESTR) įgyvendinimas buvo svarstytas 2 kartus: 2018 m. gegužės 2 d. ir 2018 m. birželio 13 d.

ESTR buvo paskelbtas 2017 m. lapkričio 17 d. socialinių reikalų aukščiausio lygio susitikime, Geteborge. Vėliau, tų pačių metų gruodžio 14 d., Europos Vadovų Taryba patvirtino susitikimo išvadas. ESTR nustatyta 20 pagrindinių principų ir teisių lygių galimybių darbo rinkoje, galimybių įsidarbinti, sąžiningų darbo sąlygų ir socialinės apsaugos ir įtraukties srityse.

Komiteto manymu, siekiant užtikrinti ESTR principų įgyvendinimą Lietuvoje reikia didinti Ūkio ir Finansų ministerijų atsakomybę kartu su Socialinių reikalų ir darbo ministerija sprendžiant pajamų nelygybės ir skurdo mažinimo problemas Lietuvoje. Komitetas pasiūlė Ūkio ministerijai dalyvauti ESTR įgyvendinime per ekonominę veiklos skatinimą ir plėtrą, o Finansų ministerijai – per mokesčių politikos pertvarką ir biudžeto persikirstymą. Europos reikalų komitetas taip pat pasiūlė sustiprinti ESTR koordinavimą ir paprašė teikti informaciją komitetui apie ESTR įgyvendinimą Europos Semestro procese - tvirtinant Nacionalinę reformų darbotvarkę ir rengiant priemones šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimui.

14. ES bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) supaprastinimas įgyvendinant „Omnibus“ reglamentą

2018 m. birželio 15 d. Europos reikalų komitetui buvo pristatytas ES BŽŪP supaprastinimo modelis, kuomet EK patvirtinus vadinamąjį „Omnibus“ reglamentą, valstybėms narėms suteikiama teisė pradėti taikyti paramos ribojimo mechanizmą pradedant nuo 2019 m. Žemės ūkio ministras pateikė Komitetui informaciją apie tiesioginių išmokų dydžio ribojimo galimybes. Komitetas susipažinęs su medžiaga pritarė tiesioginių išmokų dydžio ribojimui bei pasiūlė Žemės ūkio ministerijai apsvarstyti galimybę lėšas, kurios būtų sutaupytos taikant paramos ribojimo mechanizmą ir kurias planuojama perkelti į kaimo plėtros paramos paketą, skirti žemdirbiams, kuriems labiausiai reikalinga parama, t.y. pradedantiems arba jauniems ūkininkams.

IV. EUROPOS SEMESTRO KLAUSIMAI

Europos reikalų komitetas, būdamas aktyviai įsitraukęs į Europos semestro proceso parlamentinę kontrolę, daug dėmesio skyrė Europos semestro ciklo dokumentams: nagrinėjo EK paskelbtą „Šalies ataskaitą. Lietuva 2018“, Finansų ministerijos parengtą ekonominės raidos scenarijų, pagal kurį rengiamas valstybės biudžeto projektas, ir Valstybės kontrolės išvadą dėl jo, svarstė Vyriausybės parengtą Nacionalinės reformų darbotvarkės projektą, Lietuvos stabilumo programą, Tarybos rekomendaciją dėl 2018 m. Lietuvos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2018 m. Lietuvos stabilumo programos ir praėjusių metų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą.

1. 2018 m. šalies ataskaita

2018 m. kovo 23 d. Seimo Europos reikalų komiteto posėdyje buvo pristatyta ir aptarta EK paskelbta „Šalies ataskaita. Lietuva 2018“. Pristatydamas ataskaitą, EK narys V. P. Andriukaitis pažymėjo, kad nors Lietuva išgyvena ekonominį pakilimą ir ekonomikos augimas įgauna pagreitį, augimo raida nėra socialiai įtrauki. Darbo jėgos trūkumas, švietimo sektoriaus problemos, prasti sveikatos priežiūros rezultatai kelia didelį susirūpinimą. Lietuvoje išlieka vienas didžiausių skurdo ir pajamų nelygybės lygių ES. Didžiausi iššūkiai Lietuvai išlieka: užtikrinti įtraukų augimą, padidinti investicijas, ypač į žmogiškąjį kapitalą, didinti darbo našumą ir darbo jėgos pasiūlą.

Europos reikalų komiteto posėdyje kalbėjęs Ūkio ministras V. Sinkevičius, pabrėžė žmogiškųjų išteklių kvalifikacijos svarbą, ypač nepakankamus skaitmeninio įgūdžius, kurie būdingi beveik pusei Lietuvos gyventojų. Ministras informavo komitetą, kad Ūkio ministerija nuosekliai rengia Nacionalinės reformų darbotvarkės (NRD), kuri yra atsakas į Komisijos analizėje išryškintas problemas ir iššūkius, projektą ir pateikė komitetui NRD pasirengimo darbų organizavimo planą.

Išklausęs EK nario V. P. Andriukaičio ir Ūkio ministro V. Sinkevičiaus pranešimus, po diskusijos Europos reikalų komitetas nusprendė kreiptis į Seimo komitetus su prašymu apsvarstyti Šalies ataskaitą ir pateikti komitetui sprendimus iki jam svarstant NRD projektą.

2. 2018–2021 m. ekonominės raidos scenarijus

2018 m. kovo 28 d. Europos reikalų komiteto posėdyje buvo pristatytas š. m. kovo 21 d. Finansų ministerijos paskelbtas Ekonominės raidos scenarijus (toliau – ERS) 2018-2021 m. ir Valstybės kontrolės išvada dėl jo tvirtinimo. Scenarijus, pagal kurį bus rengiamas ateinančių metų valstybės biudžeto projektas ir išvada dėl jo komitete svarstomi trečius metus iš eilės. Komiteto posėdyje dalyvavę Finansų ministerijos atstovai įvardijo galimas teigiamas ir neigiamas scenarijaus išsipildymo rizikas, o valstybės kontrolės atstovai pristatė 2018 m. kovo 27 d. paskelbtą išvadą dėl Ekonominės raidos scenarijaus tvirtinimo. Išvadoje konstatuojama, kad Finansų ministerijos parengtas 2018–2021 m. ERS yra nulemtas pasirinktų ir įvardytų prielaidų, pagrįstas esamais statistiniais duomenimis ir neprieštaraujantis ekonomikos dėsningumams, todėl Fiskalinė institucija tvirtina šį scenarijų, ir tvirtina, kad jis yra tinkamas Lietuvos stabilumo 2018 m. programai ir valdžios sektoriui priklausantiems biudžetams rengti.

Diskusijoje Komiteto nariai akcentavo tiesioginę šalies ekonomikos augimo ir sėkmingo struktūrinių reformų įgyvendinimo sąsają, domėjosi aktualiais užimtumo, darbo užmokesčio augimo struktūros klausimais, gyventojų perkamosios galios didėjimo galimybėmis, pozityvių

migracijos tendencijų tvarumu. Svarstant klausimą diskutuota apie valdžios sektoriaus finansų tvarumo tendencijas, ekonominių krizių rizikas ir jų prevenciją. Posėdžiui pirmininkavęs ERK pirmininko pavaduotojas dr. Mindaugas Puidokas pabrėžė, kad tokius svarbius klausimus komitetui turėtų pristatyti aukščiausio lygio politikai ir atsakingų institucijų vadovai. Jis taip pat įvardino, kad būtina prioritetinį dėmesį skirti naujų darbo vietų kūrimui, ypač jaunimui ir pagyvenusiems žmonėms.

3. Nacionalinė reformų darbotvarkė ir Tarybos rekomendacijų įgyvendinimas

2018 m. balandžio 11 d. Komitetui buvo pristatytas 2018 m. Nacionalinės reformų darbotvarkės (toliau – NRD) projektas. NRD pateikti Vyriausybės veiksmai, kurių imtasi įgyvendinant 2017 m. liepos 11 d. Tarybos rekomendaciją Nr. (2017/C 261/14 „Dėl 2017 m. Lietuvos nacionalinės reformų darbotvarkės su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Lietuvos stabilumo programos“. Kartu su NRD projektu Komitetui buvo pateikta informacija apie tai, kaip įgyvendinama pirmiau minėta rekomendacija. Komitetas, atsižvelgęs į Seimo specializuotų komitetų išvadas, nusprendė siūlyti Vyriausybei NRD ir Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą tiesiogiai sieti su realiai numatomomis ekonominėmis, socialinėmis, mokslo ir švietimo reformomis ir plėtra, integruoti NRD į Lietuvos ekonominės ir socialinės raidos strategijas, o nesant tokių, jas parengti ir pateikti Seimui 2016-2020 m. kadencijos rudens (V) sesijai. Tarybos įgyvendinimo planą Komitetas pasiūlė rengti konsoliduotai, atsižvelgiant į Valstybės suformuotus ekonominius ir socialinius ilgalaikius tikslus, ir tvirtinti šį planą Vyriausybės nutarimu. Be to, Komitetas pasiūlė Vyriausybės metinėje ataskaitoje atspindėti NRD ir rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus.

4. 2018 m. Lietuvos stabilumo programa

2018 m. gegužės 9 d. Europos reikalų komiteto posėdyje buvo pristatyta Lietuvos stabilumo 2018 m. programa. Ši programa yra vienas iš Europos semestro dokumentų, kuriuos Seimas, aktyviai dalyvaudamas Europos semestro parlamentinės kontrolės procese nuo pat šios iniciatyvos pradžios, atidžiai nagrinėja. Šiais metais Valstybės kontrolė, kaip nepriklausoma fiskalinė institucija, atsižvelgdama į kitų šalių patirtį, pirmą kartą atliko Lietuvos stabilumo 2018 m. programos vertinimą, kurio tikslas – pateikti nepriklausomą nuomonę dėl 2017 m. valdžios sektoriaus balanso rodiklio ir skolos, įvertinti Lietuvos stabilumo 2018 m. programoje numatomo 2018 m. valdžios sektoriaus perviršio pagrįstumą ir 2018 m. fiskalinės politikos kryptį. Komitetui pristatyta šio vertinimo ataskaita, kurioje nurodyta, kad 2017 m. valdžios sektoriaus perviršis yra nulemtas vienkartinį ir laikinų veiksmų, Lietuvos fiskalinė politika nekeičia vyraujančios prociklinės krypties, o, Fiskalinės institucijos vertinimu, 2018 m. numatomas valdžios sektoriaus perviršis mažinamas nuo 0,5 proc. BVP iki 0,2 proc. BVP. Komitetui pristatyta jau patvirtinta Lietuvos 2018 m. stabilumo programa. Programai pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 387.

5. 2018 m. Europos Komisijos paskelbtų Lietuvai skirtų rekomendacijų pristatymas

Kaip ir kasmet, EK paskelbus kiekvienai ES šaliai narei skirtas rekomendacijas, kurias jos turėtų įgyvendinti per artimiausius 12–18 mėnesių 2018-2019 metais, kad sustiprintų ekonomikos augimą, šias rekomendacijas Europos reikalų komitetui pristatė EK narys. Š. m. birželio 8 d. Komiteto posėdyje Komisijos narys V. P. Andriukaitis supažindino Komitetą su rekomendacijomis Lietuvai, kuriose rekomenduojama 2018-2019 m. imtis šių veiksmų:

- gerinti mokesčių prievolių vykdymą ir plėsti mokesčių bazę, pereinant prie šaltinių, kurių apmokestinimas mažiau kenkia augimui. Užtikrinti ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą kartu sprendžiant pensijų adekvatumo klausimą;

- gerinti švietimo ir mokymo sistemos, įskaitant suaugusiųjų mokymąsi, kokybę, veiksmingumą ir atitiktį darbo rinkos poreikiams. Gerinti sveikatos priežiūros sistemos rezultatus toliau persiorientuojant nuo stacionariosios prie ambulatorinės priežiūros, stiprinant ligų prevencijos priemones, taip pat vietos lygmeniu, ir didinant priežiūros paslaugų kokybę ir įperkamumą. Gerinti mokesčių ir socialinių išmokų sistemos struktūrą mažinant skurdą ir pajamų nelygybę;

- skatinti našumo augimą didinant viešųjų investicijų veiksmingumą, užtikrinant veiksmingą valdžios institucijų vykdomą mokslinių tyrimų ir inovacijos politikos koordinavimą ir šalinant viešųjų priemonių, kuriomis remiamas mokslo ir pramonės bendradarbiavimas, spragas ir neefektyvumą.

Komitetas, išklauses Komisijos nario pristatymą, nusprendė perduoti rekomendacijas svarstyti Seimo Biudžeto ir finansų, Ekonomikos, Socialinių reikalų ir darbo, Sveikatos reikalų ir Švietimo ir mokslo komitetams ir prašyti Vyriausybės iki š. m. rugsėjo 10 d. pateikti Rekomendacijų įgyvendinimo planą Seimo Europos reikalų, Biudžeto ir finansų, Ekonomikos, Socialinių reikalų ir darbo, Sveikatos reikalų ir Švietimo ir mokslo komitetams.

V. DALYVAVIMAS TEISĖKŪROS PROCESĖ

1. Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ projektas

2018 m. kovo 14 d. posėdyje Komitetas svarstė Seimo nutarimo „Dėl Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ projekto Nr. XIIP-1758 ir priėmė išvadą Nr. 100-P-24.

Rengiant Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos projektą, Komitetas, vadovaudamasis Seimo statuto 61 straipsnio 5 punktu, atsižvelgdamas į Vyriausybės kanceliarijos pateiktą informaciją, kartu atkreipdamas dėmesį, kad būtina priimti atitinkamus įstatymų projektus, siekiant nutraukti prieš Lietuvos Respubliką pradėtas teisės pažeidimo procedūras ir išvengti galimų naujų procedūrų laiku neperkėlus ES teisės aktų nuostatų į nacionalinę teisę 2018 m. vasario 20 d. raštu Nr. V-2018-2052, pasiūlė Seimo posėdžiui sekretoriui į Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programą įtraukti 35 įstatymų projektus, iš kurių yra 18 naujų projektų, t.y. nebuvo įtraukti į Seimo III (rudens) sesijos darbų programą: 6 įstatymų projektus, susijusius su pradėtomis ES teisės pažeidimo procedūromis ir su EK paklausimais dėl atitikties ES teisei; 18 įstatymų projektų, susijusių su visišku direktyvų perkėlimu ir įgyvendinimu; 9 įstatymų projektai susiję su reglamentų, sprendimų ir kitų ES teisės aktų (išskyrus direktyvas), įgyvendinimu; 2 įstatymų projektai susiję su ES Teisingumo Teismo sprendimų dėl ES teisės aiškinimo įgyvendinimu. Visi Komiteto teikti pasiūlymai buvo įtraukti, todėl Komitetas Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos projektui pritarė be pastabų ir pasiūlymų.

2. Įstatymų projektų, perkeliančių Europos Sąjungos teisės aktų nuostatas, įgyvendinimo stebėseną

Komiteto 2018 m. birželio 13 d. posėdyje svarstė klausimą dėl įstatymų projektų, perkeliančių ES teisės aktų nuostatas, įgyvendinimo stebėsenos rezultatų ir priėmė sprendimą Nr. 100-S-6. Komitetas, susipažinęs su Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateikta informacija, pabrėžė, kad laiku nepriimti įstatymų projektai, perkeliančys ir (ar) įgyvendinantys ES teisės aktų nuostatas, kelia pavojų tinkamam Lietuvos įsipareigojimų vykdymui ES. Komitetas buvo įsitikinęs, kad vėluojant pateikti įstatymų projektus, kuriais nacionalinė teisė derinama su ES teise, ir juos svarstant skubos ir ypatingos skubos tvarka, kyla grėsmė, kad nebus įvertintos visos galimybės pasirinkti labiausiai Lietuvos interesus atitinkančius sprendimus.

Komitetas atkreipė dėmesį į įstatymų projektus, įtrauktus į Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programą ir iki šiol nepateiktus Seimui, bei nusprendė kreiptis į Vyriausybę su pasiūlymu imtis papildomų koordinacinių priemonių, kurios užtikrintų, kad įstatymų projektai, kuriais

nacionalinė teisė derinama su ES teise, būtų parengti ir Seimui pateikti laiku. Pritardamas siekiui apsaugoti valstybės finansinius interesus siekiant išvengti baudų už vėlavimą į nacionalinę teisę perkelti 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/52/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (perkėlimo terminas – 2017 m. gegužės 16 d.), Komitetas kreipėsi į seimo Pirmininką su prašymu užtikrinti, kad Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1787 ES (registracijos Seime data – 2018 m. kovo 14 d.) būtų svarstomas Seimo IV (pavasario) sesijoje. Komitetas taip pat kreipėsi į Seimo komitetų pirmininkus su prašymu atkreipti dėmesį į sprendimo priede nurodytus įstatymų projektus ir paprašė pagal galimybes teikti prioritetą juos svarstant, taip pat kreipėsi į Seniūnų sueigą su prašymu užtikrinti, kad šie įstatymų projektai, juos apsvarsčius Seimo komitetuose, Seimo posėdyje būtų svarstomi dar šioje Seimo sesijoje. Komitetas taip pat paprašė Seimo komitetų pagal kompetenciją įvertinti, kokių parlamentinės kontrolės priemonių tikslinga imtis siekiant tinkamai vykdyti Lietuvos įsipareigojimus ES bei užtikrinti galimybes pasirinkti labiausiai Lietuvos interesus atitinkančius sprendimus, priimant įstatymų projektus, kuriais nacionalinė teisė derinama su ES teise, ir savo įžvalgas pateikti Komitetui iki 2018 m. spalio 10 d.

V. TARPPARLAMENTINIS BENDRADARBIAVIMAS, SVARBIAUSI KOMITETO VIZITAI

1. COSAC posėdžiai

COSAC plenarinis posėdis. Ataskaitiniu laikotarpiu vyko 2018 m. pirmąjį pusmetį ES Tarybai pirmininkavusios Bulgarijos surengtas COSAC plenarinis posėdis. Š. m. birželio 20-22 d. Sofijoje vykusiame susitikime dalyvavo Europos reikalų komiteto delegacija, vadovaujama komiteto pirmininko pavaduotojo dr. M. Puidoko. Susitikimo metu buvo aptartas klausimai. Seimo delegaciją konferencijoje sudarė Seimo Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Andrius Kubilius ir komiteto nariai V. Vingrienė, K. Masiulis, A. Gelūnas. Susitikime parlamentai išklauė pirmininkaujančios ES tarybai Bulgarijos ataskaitą apie pirmininkavimo rezultatus ir aptarė ES plėtros į Vakarų Balkanų problematiką. Diskusijoje dalyvavęs M. Puidokas pabrėžė Bulgarijos pirmininkavimo metu pasiektą pažangą kovoje su hibridinėmis grėsmėmis ir išdėstė Lietuvos nuostatas pažymėdamas, kad strateginė komunikacija, kibernetinė sauga, sienų pažeidžiamumas, ypatingos svarbos infrastruktūros objektų sauga ir Astravo atominė elektrinė yra Lietuvos prioritetinės sritys kovojant su hibridinėmis grėsmėmis. Kalbėdamas diskusijoje apie ES plėtros į Vakarų Balkanus perspektyvas M. Puidokas akcentavo, kad ES plėtros procesas yra daugiau nei tik techninis, kalendorinis procesas, reikalaujantis nuoseklumo dalijantis ES vertybėmis. Bulgarijai pavyko užtikrinti Vakarų Balkanų klausimo išlaikymą ES darbotvarkės prioritetu ir atnaujinti ES įsitraukimą Vakarų Balkanuose išlaikant regiono strateginę orientaciją ir įsipareigojimus ES. Komiteto pirmininko pavaduotojas A. Kubilius COSAC plenariniame posėdyje pabrėžė, kad reikia pripažinti, kad Sąjungai reikia didesnio biudžeto: nes gynybai skiriami 2% biudžeto, o tik 1% - bendriems ES reikalams. A. Kubilius kalbėjo, kad Sanglaudos politika yra viena iš svarbiausių ES politikų ir pati svarbiausia Lietuvos ekonominę ir socialinę plėtrą užtikrinanti sritis. A. Kubilius atkreipė konferencijos dalyvių dėmesį, kad dabar Lietuva priartėjo prie etapo, kur iš paramos gavėjos tampa būsima donore. Šis pasikeitimas turi vykti nuosekliai, jam reikia paramos, o geresnė sanglaudos politikos sąsaja su Europos semestru padėtų tolesnėms reformoms Lietuvoje. Komiteto narys A. Gelūnas, kalbėdamas apie nacionalinių parlamentų vaidmenį, subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymą ES teisėkūros procese pabrėžė, kad vyksta teigiami pokyčiai siekiant labiau įtraukti nacionalinius parlamentus į ES sprendimų priėmimo procesą, tačiau nacionalinių parlamentų ir ES institucijų dialogą dar galima plėtoti. Nors pagrindinis dialogas privalo vykti tarp parlamento ir šalies vyriausybės, nacionaliniai parlamentai tikisi, kad į jų nuomonę atsižvelgs ir EK, ir bus atitinkamai pataisytas koreguojant teisėkūros pasiūlymo turinys. Komisijos metinėse ataskaitose apie santykius su nacionaliniais parlamentais stinga informacijos

apie nacionalinių parlamentų teikiamų nuomonių realų poveikį jos teikiamoms teisėkūros iniciatyvoms. Komiteto narė V. Vingrienė. COSAC susitikime akcentavo, kad EK pasiūlyti Europos socialinių teisių ramsčio principai turi veikti kaip bendros gairės valstybėms narėms, tačiau šių principų įgyvendinimo atsakomybė turi tekti pačioms šalims. Turi būti įtraukti visi proceso dalyviai pradėdant nuo žemiausio lygmens – bendruomenių, pilietinės visuomenės, savivaldos iki nacionalinės vyriausybės. Labai svarbu į dialogo procesą efektyviai įtraukti ir socialinius partnerius, nevyriausybines organizacijas. Atsirandant naujoms darbo formoms, naujiems užimtumo ir socialiniams iššūkiams, tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu turi būti peržiūrėti ir prie besikeičiančių realiųjų pritaikyti su užimtumu bei socialine politika susiję teisės aktai ir esami mechanizmai, užtikrinamas jų tinkamas įgyvendinimas. Būtina atsižvelgti į kompetencijų pasiskirstymą nacionaliniu ir vietos lygmenimis, į subsidiarumo principą ir socialinių partnerių autonomiją.

COSAC pirmininkų susitikimas. 2018 m. liepos 8-9 dienomis Vienoje vyko COSAC pirmininkų susitikimas, surengtas pirmininkavimą ES Tarybai nuo š. m. liepos 1 d. perėmusios Austrijos. Susitikime ES nacionalinių parlamentų pirmininkams buvo pristatyti Austrijos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetai. Juos pristačiusi Austrijos Respublikos Teisingumo ministerijos valstybės sekretorė p. Karoline Edtstadler pažymėjo, kad didžiausią dėmesį pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu Austrija skirs saugumui ir kovai su nelegalia migracija, stabilumo užtikrinimui bei konkurencingumo didinimo klausimams. COSAC pirmininkų susitikime G. Kirkilas su kolegomis iš kitų nacionalinių parlamentų apsikeitė nuomonėmis apie ES ateities perspektyvas. Pagrindinės šios diskusijos temos buvo būsimoji Daugiametė finansinė programa, Brexit procesas, Vakarų Balkanų europinė perspektyva ir stabilumas ES kaimynystėje, nelegalios migracijos pažabojimo priemonės, ES teisėkūros kokybė ir ES lygiu priimamų sprendimų legitimumo problematika, glaudesnio nacionalinių parlamentų bendradarbiavimo galimybės. COSAC pirmininkams buvo pristatyta š. m. lapkričio mėnesį vyksiančio LX COSAC plenarinio posėdžio programa ir 30-ojo COSAC pusmetinio pranešimo projektas.

2. Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos parlamentų Europos reikalų komitetų susitikimas

2018 m. gegužės 21-22 d. Latvijoje (Mažmežuotnėje) vyko Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos parlamentų Europos reikalų komitetų pirmininkų tradicinis neformalus susitikimas. Susitikimo metu aptartas artėjančio COSAC (Sąjungos reikalų parlamentinių komitetų konferencijos) plenarinio posėdžio, vyksiančio š. m. birželio 17-19 d. Sofijoje, programos projektas, diskutuota apie EK š. m. gegužės 2 d. pateiktą 2021-2027 m. daugiamečių finansinės programos pasiūlymą bei visoms keturioms valstybėms svarbaus Rail Baltica projekto įgyvendinimo eigą ir finansavimą. Greta šių klausimų susitikimą rengusio Latvijos parlamento iniciatyva politikai aptarė visoms valstybėms svarbų išėivijos klausimą. Latvijoje šiuo metu rengiamas Išėivijos įstatymo projektas, todėl kaimynams ypač domėjosi kitų Baltijos valstybių ir Lenkijos patirtimi bei geriausios praktikos pavyzdžiais. Pristatyti Rail Baltica projekto įgyvendinimo eigos į susitikimą buvo pakviesta „Rail Baltica“ koordinuojančios bendrovės „RB Rail“ vadovė Baiba Rubesa, kuri supažindino susitikimo dalyvius su šiuo projektu ir įvardijo galimus jo įgyvendinimo iššūkius, tarp kurių išskyrė žemės paėimimo visuomenės reikmėms klausimą ir būsimą Rail Baltica geležinkelio infrastruktūros valdymą.

3. Kitos Europos reikalų komiteto komandiruotės

Komiteto pirmininko pavaduotojas Andrius Kubilius 2018 m. kovo 6–7 d. dalyvavo susitikimuose su Ukrainos valdžios institucijų atstovais ir ***Europos paramos plano Ukrainai įgyvendinimo priemonių pristatyme*** Kijeve (Ukraina). Kijeve A. Kubilius susitiko su Ukrainos Verhovnos Rados, Vyriausybės institucijų pareigūnais, tarptautinių organizacijų atstovybių ir G7 (didžiojo septyneto, kuriam priklauso Italija, JAV, Japonija, Jungtinė Karalystė, Kanada, Prancūzija, bei Vokietija) valstybių ambasadų Ukrainoje vadovais. Vasario mėnesį Seimo narys

Briuselyje (Belgijos Karalystė) ir Kopenhagoje (Danijos Karalystė) pristatė Lietuvos planą Ukrainai 2017–2020 m.

Komiteto narė Virginija Vingrienė 2018 m. kovo 7–8 d. dalyvavo *Europos Parlamente* rengiamame *tarpparlamentiniame susitikime „Sąlygų dirbti žiniasklaidos, informacijos ir ryšių technologijų srityje sudarymas moterims ir merginoms: raktas į ateitį“*. Tarptautinei moters dienai skirtuose Europos Parlamento renginiuose nacionalinių parlamentų ir EP nariai diskutavo apie moterų įgalinimą žiniasklaidos ir informacinių ir ryšių technologijų sektoriuose. Pastėta, kad tiek žiniasklaida, tiek informacijos ir ryšių technologijos yra sritys, kurios turi didelį potencialą moterų teisių stiprinimui.

Komiteto pirmininko pavaduotojas Rimas Andrikis 2018 m. kovo 17-18 d. dalyvavo Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto (LIBE) ir Europos Tarybai pirmininkaujančios Bulgarijos parlamento surengtame *Europolo JPKG posėdyje*, surengtame Sofijoje (Bulgarijos Respublika), kuriame buvo patvirtintas kompromisinis JPKG darbo tvarkos taisyklių projektas.

Komiteto pirmininko pavaduotoja Aušrinė Armonaitė 2018 m. kovo 20–22 d. dalyvavo Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio minėjime Kopenhagoje (Danijos Karalystė). *Tarptautinė konferencija Kopenhagoje* organizuota minint Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių 100-mečius. Renginyje išskirtinis dėmesys skirtas jaunajai kartai, jos indėliui stiprinant Baltijos ir Šiaurės šalių tarpusavio bendradarbiavimą. Konferencijoje aptarti ir aktualiausi šių dienų saugumo iššūkiai mūsų regione, tartasi apie valstybinių ir nevyriausybinų organizacijų vaidmenį priimant įvairius politinius sprendimus dėl regioninio bendradarbiavimo skatinimo. Parlamentarė A. Armonaitė skaitė pranešimą diskusijoje, skirtoje Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimo, NATO ir *Europos Sąjungos ateities klausimams*.

Komiteto narė Virginija Vingrienė kartu su Seimo Kaimo reikalų komiteto delegacija 2018 m. balandžio 24 d. dalyvavo Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto (toliau – EP AGRI) organizuojamame *tarpparlamentiniame posėdyje „Bendroji žemės ūkio politika po 2020 m.: maisto ir ūkininkavimo ateitis“*. Renginyje ES nacionaliniams parlamentams buvo suteikta galimybė pristatyti savo pozicijas dėl 2017 metų pabaigoje Europos Komisijos pristatyto komunikato „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“, nubrėžiančio bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) ateities gaires. Seimo narė Virginija Vingrienė akcentavo, kad maisto ir ūkininkavimo ateitis turi būti siejama ir su ambicingesniais aplinkos apsaugos bei klimato politikos tikslais, padedant spręsti visuomenei rūpimus su darnia žemės ūkio gamyba susijusius klausimus. Vizito Briuselyje metu Seimo delegacija taip pat lankėsi Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Europos Sąjungoje, kur susitiko su ambasadoriumi ypatingiems pavedimams Robertu Rosinu, Žemės ūkio atašė Karoliu Anužiu, Kaimo plėtros atašė Lina Blažinskiene ir Žuvininkystės atašė Sigita Meškelevičiūte. Susitikimo metu buvo aptarti pagrindiniai iššūkiai, su kuriais susiduria Lietuvos žemės ūkio sektorius, BŽŪP ateities aktualijos, pagrindinės Lietuvos derybinės pozicijos ir tarptautinis bendradarbiavimas ieškant politinių partnerių derybinėms pozicijoms dėl BŽŪP ateities sustiprinti.

Komiteto narys Kęstutis Masiulis 2018 m. gegužės 15 d. dalyvavo Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto (LIBE) surengtame tarpparlamentiniame *susitikime, skirtame duomenų apsaugos teisės aktų rinkinio perkėlimo į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo klausimams* aptarti.

Komiteto narys Egidijus Vareikis 2018 m. gegužės 10–14 d. dalyvavo Belgrade (Serbijos Respublika) vykusioje tarptautinėje *parlamentinėje konferencijoje „Europos Sąjungos taikos ir vystymosi idėja“*, kurioje kalbėta Europos saugumo, plėtros, decentralizacijos ir kitais klausimais.

Konferencijoje dalyvavo Vakarų Balkanų ir Turkijos, Europos Sąjungos valstybių narių, Rytų partnerystės šalių ir Europos Parlamento parlamentarai, NATO ir Rusijos Federacijos atstovai, ekspertai, nevyriausybinų organizacijų nariai, diplomatai.

VI. KOMITETO ORGANIZUOTI SUSITIKIMAI

1. Susitikimas su EP Biudžeto kontrolės komiteto delegacija

2018-04-06 vyko Komiteto pirmininko ir pavaduotojų susitikimas su EP Biudžeto kontrolės komiteto delegacija, kur aptarta VĮ Ignalinos atominė elektrinė (toliau IAE) eksploatacijos nutraukimo projektų eiga, dalyvavę Europos reikalų komiteto ir Seimo komitetų vadovai pabrėžė šiuo metu IAE įgyvendinamų projektų pažangą bei svarbą nacionaliniam Lietuvos ir visos ES saugumui. Susitikime taip pat dalyvavo Seimo Ekonomikos, Nacionalinio saugumo ir gynybos, Biudžeto ir finansų, Audito komitetų pirmininkai ir Energetikos komisijos pirmininkas.

EP Biudžeto kontrolės komiteto, EK, Audito rūmų atstovų delegacija, vadovaujama EP Biudžeto kontrolės komiteto pirmininkės Ingeborgos Grasl (Ingeborg Gräßle) antrą kartą lankėsi Lietuvoje. Pagrindinis vizito tikslas – rengiantis sprendimams dėl naujo bendrijos biudžeto po 2020 m., įskaitant IAE veiklos nutraukimo tolesnį finansavimą, susipažinti su pažanga IAE eksploatacijos nutraukimo procesuose. EK atstovas, pristatydamas IAE eksploataavimo nutraukimo programą ir ES teikiamą paramą, pažymėjo, kad įvyko daug pakeitimų nuo 2012 m.: susitelkiant į branduolinę saugą (iš reaktorių pašalintas panaudotas branduolinis kuras) ir IAE eksploatacijos nutraukimą, uždarymo darbus, stebėsenos kokybę vertinant terminus ir kaštus bei skirtų ES lėšų panaudojimą.

Delegacijos vadovė pažymėjo, kad situacija nuo 2012 m., kai pirmą kartą EP Biudžeto komiteto delegacija lankėsi Lietuvoje yra iš ties pasikeitusi. Prieš šešerius metus eksploataavimo darbai atsiliko nuo terminų. Ingeborga Grasl akcentavo, kad IAE eksploataavimo nutraukime dar laukia dideli iššūkiai, reikia pritraukti pačius geriausius ekspertus techniniams darbams atlikti, spręsti dėl finansavimo būsimoje naujoje daugiametėje finansinėje programoje bei didinti nacionalinį indėlį. Ingeborga Grasl, kalbėdama apie IAE eksploatacijos nutraukimo finansavimą, sakė: „Bruselyje mes ir toliau stebėsime kaip bus panaudojamos lėšos, kaip bus laikomasi grafikų, o naujoje daugiametėje finansinėje programoje mums rūpi kokios įtakos gali turėti praeityje priimti sprendimai ateičiai“. Seimo nariai, kalbėdami apie IAE eksploataavimo nutraukimą, pabrėžė, kad laukia didelis technologinis iššūkis, todėl čia svarbus ES ir Lietuvos bendras tikslas – saugus reaktorių išmontavimas, kuriam efektyviai ir saugiai atlikti būtinas nepertraukiamas ES finansavimas po 2020 m. Kalbėjusieji pabrėžė kaip svarbu įvertinti nacionalinio saugumo ir geopolitinius aspektus bendrame IAE uždarymo projekte. Seimo komitetų vadovų nuomone, IAE eksploataavimo nutraukimo projektų įgyvendinime turi dalyvauti kuo daugiau ES valstybių narių kompanijų, nes IAE eksploataavimo nutraukimas gali tapti ES valstybių bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir bendrų finansinių pastangų pavyzdžiu. Diskusijos metu pažymėta, kad 2009 m. kuomet IAE buvo sustabdyta, Lietuva patyrė giliausią finansinę krizę, BVP krito 15 proc., tačiau Lietuva nepratęsė IAE veikimo, laikėsi įsipareigojimų ES ir tikimasi, kad ES valstybės narės taip pat laikysis savo įsipareigojimų padėti įgyvendinti šį precedento neturintį projektą. Lietuvai, stojant į ES valstybės narės įsipareigojo teikti adekvačią finansinę paramą IAE eksploatacijos nutraukimui.

2. Susitikimas su ES Vyriausiojo Brexit derybininku Michel Barnier

Komiteto pirmininkas Gediminas Kirkilas, komiteto pirmininko pavaduotoja Aušra Maldeikienė, komiteto nariai Rasa Budbergytė, Egidijus Vareikis, Aušrinė Armonaitė, Rūta Miliūtė 2018 m. liepos 5 d. dalyvavo Seimo pirmininko Viktoro Pranckiečio susitikime su ES vyriausioju derybininku ir pasirengimo deryboms ir derybų su Jungtine Karalyste pagal ES sutarties 50 straipsnį darbo grupės vadovu Michel Barnier.

3. Susitikimas su Europos Komisijos Regioninės ir miestų politikos direktorato generaliniu direktoriumi Marc LEMAÎTRE

2018 m. birželio 27 d. Europos reikalų komiteto nariai susitiko su EK Regioninės ir miestų politikos direktorato generaliniu direktoriumi Marc Lemaître. Direktoratas yra atsakingas už ES investicinę politiką į socialinę ir ekonominę silpniau išsivysčiusių ES regionų plėtrą, tad aktualiausias susitikimo klausimas ir pagrindinė tema buvo Komisijos pasiūlymas dėl Sanglaudos politikos po 2020 m. Susitikime dalyvavę Komiteto nariai laikėsi nuomonės, kad siekiant subalansuoti tiek naujų iššūkių, tiek tradicinių ES politikų finansavimą, reikalingas didesnis ES biudžetas. Akcentuota Sanglaudos politikos pasiūlymo svarba Lietuvai ir šiame kontekste paliestas Lietuvos suskirstymo į du regionus klausimas. Komiteto nariai pabrėžė, kad Sanglaudos politikos pokyčiai Lietuvos atžvilgiu turėtų būti vertinami atsižvelgiant į tai, kad šalyje yra šie du regionai. Taip pat diskusijos metu buvo kalbama apie tai, kad jei ES finansavimas Lietuvai mažės drastiškai, nebus išvengta regiono konvergencijos sulėtėjimo, socialinių ir ekonominių skirtumų regione augimo ir „vidutinių pajamų spąstų“.

4. Kiti susitikimai

Ataskaitiniu laikotarpiu įvyko daugybė kitų Komiteto pirmininko, ir jo pavaduotojų, susitikimų su ambasadoriais bei kitais svarbiais asmenimis.

VII. KITI KOMITETO RENGINIAI

2018 m. balandžio 27 d. Komitetas kartu su Užsienio reikalų ministerija ir Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Europos informacijos biuru suorganizavo **diskusiją „Lietuva ateities Europoje: vertybės, solidarumas, strateginė partnerystė“**. Diskusijoje buvo aptarta, kaip Lietuva gali ir turi prisidėti prie Lietuvai ir visai Europos Sąjungai svarbių sprendimų, kokiomis vertybėmis vadovaujamės, kaip įsivaizduojame solidarumą dėl ES ateičiai svarbių klausimų, kokių strateginių partnerystės tikimės.

Europos reikalų komiteto pirmininkas

Gediminas Kirkilas

Parengė: Europos reikalų komiteto biuras